

ISSN: 2181-9416

ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ

ВЕСТНИК ЮРИСТА * LAWYER HERALD

ҲУҚУҚИЙ, ИЖТИМОИЙ, ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЖУРНАЛ

CYBERLENINKA

crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN 2181-9416
Doi Journal 10.26739/2181-9416

ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ

4 СОН, 1 ЖИЛД

ВЕСТНИК ЮРИСТА

НОМЕР 4, ВЫПУСК 1

LAWYER HERALD

VOLUME 4, ISSUE 1

TOSHKENT-2021

ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ
ҳуқуқий, ижтимоий, илмий-амалий журнали
№4 (2021) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9416-2021-4>

Бош муҳаррир:
Рабиев Шерзод Миржалилович

Адлия вазирлиги қошидаги
Юристар малакасини ошириш
маркази директори

Бош муҳаррир ўринбосари:
Отажонов Аброржон Анварович

Адлия вазирлиги қошидаги
Юристар малакасини ошириш
маркази директори ўринбосари
юридик фанлари доктори, профессор

ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ
ҳуқуқий, ижтимоий, илмий-амалий журнали
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Окюлов Омонбой

*Юристар малакасини ошириш маркази
профессори, юридик фанлар доктори,
профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат
кўрсатган юрист*

Саидова Лола Абдувахидовна

*Юристар малакасини ошириш маркази
профессори, юридик фанлар доктори*

Тошев Бобокул Норқобилович

*Юристар малакасини ошириш маркази
кафедра мудири, юридик фанлар доктори*

Мамасиддиқов Музаффаржон Мусажонович

*Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси
Академияси бошлигининг ўринбосари*

Отахонов Фозилжон Хайдарович

*Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
ҳузуридаги қонунчилик муаммолари ва
парламент тадқиқотлари институтининг
директори, юридик
фанлар доктори, доцент*

Баймолдина Зауреш Хамитовна

*Қозғистон Республикаси Олий Суди
Академияси ректори, юридик фанлари номзоди*

Годунов Валерий Николаевич

*Белорус давлат университети ўқув муассасаси
"Судьялар, прокуратура, суд ва адлия
муассасалари ходимларини қайта тайёрлаш ва
малакасини ошириш институти" директори,
юридик фанлари доктори, профессор*

Масъул котиб:

Раҳманов Шухрат Наимович

*Юристар малакасини ошириш маркази
кафедра мудири, юридик фанлар номзоди*

Саҳифаловчи: Халиков Миртоҳир Мирзакирович

Контакт редакцији журнали:

100001, город Ташкент, улица Катта Дархон, 6.
WEB: yuristjournal.uz
E-mail: info@yuristjournal.uz
yuristjournal@gmail.com
Телефон: (+99871) 2345345

Contact Editorial Staff

100001, Katta Darhon str. 6, Tashkent, Uzbekistan
WEB: yuristjournal.uz
E-mail: info@yuristjournal.uz
yuristjournal@gmail.com
Telephone: (+99871) 2345345

**Общественно-правовой и научно-практический журнал
ВЕСТНИК ЮРИСТА**

№4 (2021) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9416-2021-4>

**Главный редактор:
Рабиев Шерзод Миржалилович**

Директор Центра повышения квалификации юристов при Министерстве юстиции

**Заместитель главного редактора:
Отажонов Абдоржон Анварович**

Первый заместитель директора Центра повышения квалификации юристов при Министерстве юстиции, доктор юридических наук, профессор

**РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:
Общественно-правовой и научно-практический журнал
ВЕСТНИК ЮРИСТА**

Окюлов Омонбой

Профессор Центра повышения квалификации юристов, доктор юридических наук, профессор, Заслуженный юрист Республики Узбекистан

Саидова Лола Абдувахидовна

Профессор Центра повышения квалификации юристов, доктор юридических наук

Тошев Бобокул Норқобилович

Заведующий кафедрой Центра повышения квалификации юристов, доктор юридических наук

Мамасиддиқов Музаффаржон Мусажонович

Заместитель начальника Академии Генеральной прокуратуры Республики Узбекистан

Отахонов Фозилжон Хайдарович

Директор Института проблем законодательства и парламентских исследований при Олий Мажлисе Республики Узбекистан, доктор юридических наук, доцент

Баймолдина Зауреш Хамитовна

Ректор Академии правосудия при Верховном Суде Республики Казахстан, кандидат юридических наук

Годунов Валерий Николаевич

Директор учреждения образования "Институт переподготовки и повышения квалификации судей, работников прокуратуры, судов и учреждений юстиции Белорусского государственного университета", доктор юридических наук, профессор

Масъул котиб:

Рахманов Шухрат Наимович

Заведующий кафедрой Центра повышения квалификации юристов, кандидат юридических наук

Верстка: Халиков Миртохир Мирзакирович

Контакт редакции журнала:

100001, город Ташкент, улица Катта Дархон, 6.
WEB: yuristjournal.uz
E-mail: info@yuristjournal.uz
yuristjournal@gmail.com
Телефон: (+99871) 2345345

Contact Editorial Staff

100001, Katta Darhon str. 6, Tashkent, Uzbekistan
WEB: yuristjournal.uz
E-mail: info@yuristjournal.uz
yuristjournal@gmail.com
Telephone: (+99871) 2345345

**Public, legal and scientific-practical journal of
LAWYER HERALD**
№4 (2021) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9416-2021-4>

Chief Editor:
Rabiyev Sherzod Mirjalilovich

Director of the Lawyers' Training Center
under the Ministry of Justice

Deputy Chief Editor:
Otajonov Abrorjon

First Deputy Director of the Lawyers' Training
Center under the Ministry of Justice, Doctor of
Law Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD

**Public, legal and scientific-practical journal of
LAWYER HERALD**

Oqyulov Omonboy

*Professor at the Lawyers' Training Center, Doctor
of Law Sciences, Professor, Honored Lawyer of
the Republic of Uzbekistan*

Saidova Lola

*Professor at the Lawyers' Training Center,
Doctor of Law Sciences*

Toshev Bobokul

*Head of the Department at the Lawyers' Training
Center, Doctor of Law Sciences*

Mamasiddikov Muzaffarjon

*Deputy Head of the Academy of the General
Prosecutor's office of the Republic of Uzbekistan*

Otaxonov Foziljon

*Director of the Legislation and Parliamentary
Research Institute under the Oliy Majlis of the
Republic of Uzbekistan
Doctor of the Science of Law, Associate Professor*

Baymoldina Zauresh

*Rector of the Academy of Justice at the Supreme
Court of the Republic of Kazakhstan, Candidate of
Legal Sciences*

Godunov Valeriy

*Director of the educational institution «Institute
for retraining and advanced training of judges,
employees of the prosecutor's office, courts
and justice institutions of the Belarusian State
University», Doctor of Law Sciences, Professor*

Executive Editor:
Rakhmanov Shukhrat

*Head of the Department at the Lawyers' Training
Center, Candidate of Juridical Science*

Pagemaker: Khalikov Mirtokhir

Контакт редакции журнала:

100001, город Ташкент, улица Катта Дархон, 6.
WEB: yuristjournal.uz
E-mail: info@yuristjournal.uz
yuristjournal@gmail.com
Телефон: (+99871) 2345345

Contact Editorial Staff

100001, Katta Darhon str. 6, Tashkent, Uzbekistan
WEB: yuristjournal.uz
E-mail: info@yuristjournal.uz
yuristjournal@gmail.com
Telephone: (+99871) 2345345

МУНДАРИЖА

КОНСТИТУЦИЯВИЙ ҲУҚУҚ. МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚ
МОЛИЯ ВА БОЖХОНА ҲУҚУҚИ

1. ОТАХОНОВ Фозилжон Хайдарович РОЛЬ ОЛИЙ МАЖЛИСА В ДОСТИЖЕНИИ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕЛЕЙ И ЗАДАЧ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ.....	8
2. ФАЙЗИЕВ Олим Раимкулович ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ МУРОЖААТЛАР БИЛАН ИШЛОВЧИ ТАРКИБИЙ БЎЛИНМАЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ.....	17
3. РАХИМОВ Дилмуроджон Гуломжон ўғли ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ДАВЛАТ ХИЗМАТИНИ БОШҚАРИШ ТИЗИМИНИНГ ТАШКИЛИЙ-ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ.....	25

ФУҚАРОЛИК ҲУҚУҚИ. ТАДБИРКОРЛИК ҲУҚУҚИ.
ОИЛА ҲУҚУҚИ. ХАЛҚАРО ХУСУСИЙ ҲУҚУҚ

4. РЎЗИНАЗАРОВ Шухрат Нуралиевич РАҚАМЛИ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАШУВ ШАРОИТИДА ТАДБИРКОРЛИК ҚОНУН ХУЖЖАТЛАРИНИНГ ЭЛЕКТРОН ДАСТУРИЙ ТАЪМИНОТИНИ ИНТЕГРАЦИЯ ҚИЛИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ.....	34
5. САДУЛЛАЕВ Қудрат Юсуббаевич ХАЛҚАРО ХУСУСИЙ ҲУҚУҚДА ЖИСМОНИЙ ШАХСНИНГ ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШДА ВАСИЙЛИК ВА ҲОМИЙЛИКНИНГ БЕЛГИЛАНИШИ.....	43
6. РАХИМОВ Баҳром Рустамович ИНВЕСТИЦИЯ НИЗОСИНИ БОШЛАШНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНЧИЛИГИГА МУВОФИҚ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ	
7. ЖОЛДАСОВА Шахноза Батировна ХАЛҚАРО ХУСУСИЙ ҲУҚУҚДА ЧЕТ ЭЛ ҲУҚУҚИНИ ҚўЛЛАШНИ РАД ЭТИШНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ.....	55
8. ХУДАЙБЕРДИЕВА Гулнора Аманмуродовна ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИ ЙИЛЛАРИДА МУАЛЛИФЛИК ҲУҚУҚИ ВА ТУРДОШ ҲУҚУҚЛАРГА ОИД ҚОНУНЧИЛИКНИНГ ШАКЛЛАНИШИ ВА РИВОЖЛАНИШИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ.....	63

МЕҲНАТ ҲУҚУҚИ. ИЖТИМОИЙ ТАЪМИНОТ ҲУҚУҚИ

9. ҲАМРОҚУЛОВ Баҳодир Мамашарифович МУДДАТЛИ МЕҲНАТ ШАРТНОМАСИ: НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ МУАММОЛАР.....	69
10. РАХИМОВ Мирёқуб Актамович COVID-19ГА ҚАРШИ ЭМЛАШ ВА ХОДИМ ҲУҚУҚЛАРИ.....	75

**ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ, ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ
КРИМИНОЛОГИЯ. ЖИНОЯТ-ИЖРОИЯ ҲУҚУҚИ**

11. ҚАЛАНДАРОВ Максуд Махмудович ҚУРОЛ, ЎҚ-ДОРИЛАР, ПОРТЛОВЧИ МОДДАЛАР ЁКИ ПОРТЛАТИШ ҚУРИЛМАЛАРИНИНГ ҒАЙРИҚОНУНИЙ МУОМАЛАСИ УЧУН ЖАВОБГАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ГЕРМАНИЯ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЖИНОЯТ ҚОНУНЧИЛИКЛАРИНИНГ ҚИЁСИЙ ТАҲЛИЛИ.....	82
12. ИБРОҲИМОВ Жамшид Абдуғофур ўғли ҚЎПОРУВЧИЛИК ОБЪЕКТИНИНГ ЖИНОЯТ-ҲУҚУҚИЙ ТАВСИФИ: ТЕРРОРЧИЛИК ХУСУСИЯТИГА ЭГА ЖИНОЯТ СИФАТИДА.....	88
13. ХАМЗАЕВ Дилавер Дилшод угли ТРАНСНАЦИОНАЛЬНЫЕ ФИНАНСОВЫЕ ПРЕСТУПЛЕНИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ	94

**ЖИНОЯТ ПРОЦЕССИ. КРИМИНАЛИСТИКА,
ТЕЗКОР-ҚИДИРУВ ҲУҚУҚ ВА СУД ЭКСПЕРТИЗАСИ**

14. ТАДЖИБАЕВА Дилдора Абдурахимовна ПЕНИТЕНЦИАР РЕЦИДИВ ПРОФИЛАКТИКАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	
15. ҚУРБОНОВ Дилшоджон Махамадалиевич ТЕРГОВГА ҚАДАР ТЕКШИРУВ ЖАРАЁНИДА ҚОНУНИЙЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ	109

ХАЛҚАРО ҲУҚУҚ ВА ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ

16. РАХМАНОВ Шухрат Наимович, ХАМДАМОВА Фируза Уразалиевна УЗБЕКИСТАН КАК ПОЛНОПРАВНЫЙ СУБЪЕКТ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА.....	115
17. САИДОВ Олим Чорикулович МАҲКУМЛАРНИ ТОПШИРИШ ИНСТИТУТИНИНГ ХАЛҚАРО-ҲУҚУҚИЙ ТАРТИБГА СОЛИНИШИ	126
18. САФАРОВА Шахло Пулатовна ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИГА ОИД ТАЪЛИМНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШДА ХАЛҚАРО УНИВЕРСАЛ ТАШКИЛОТЛАРНИНГ ИШТИРОКИ.....	132

ТАҚРИЗЛАР

19. РАХМАНОВ Шухрат Наимович ОТЗЫВ НА МОНОГРАФИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ХАМДАМОВОЙ ФЕРУЗЫ, МИРХАМИДОВОЙ МАХИННОРЫ «ПРАВА ЖЕНЩИН: МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ И НАЦИОНАЛЬНОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН»	143
--	-----

ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ ВЕСТНИК ЮРИСТА LAWYER HERALD

ФАЙЗИЕВ Олим Раимкулович

Тошкент давлат юридик университети мустақил изланувчиси,
юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (Phd)
E-mail: olimfayziyev86@gmail.com

ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ МУРОЖААТЛАР БИЛАН ИШЛОВЧИ ТАРКИБИЙ БЎЛИНМАЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ

For citation (иктибос келтириш учун, для цитирования): ФАЙЗИЕВ О.Р. Давлат органлари ва ташкилотларининг мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинмалари фаолиятини янада такомиллаштириш масалалари // Юрист ахборотномаси – Вестник юриста – Lawyer herald. № 4 (2021). Б. 17-24.

 4 (2021) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9416-2021-4-2>

АННОТАЦИЯ

Мақолада давлат органлари ва ташкилотларининг мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинмалари фаолиятини самарали ташкил қилишга оид масалалар, ходимларга қўйиладиган талаблар бўйича фикрлар билдирилиб, мавжуд муаммолар ва уларнинг ечимлари юзасидан таклифлар баён этилган.

Калит сўзлар: мурожаатлар, мурожаат қилишга оид конституциявий ҳуқуқ, давлат органлари ва ташкилотларининг мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинмалари, халқ билан мулоқот, штат бирликлари.

ФАЙЗИЕВ Олим Раимкулович

Самостоятельный соискатель Ташкентского государственного юридического университета,
доктор философии по юридическим наукам (Phd)
E-mail: olimfayziyev86@gmail.com

ВОПРОСЫ ДАЛЬНЕЙШЕГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТРУКТУРНЫХ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ОРГАНОВ И ОРГАНИЗАЦИЙ ПО РАБОТЕ С ОБРАЩЕНИЯМИ

АННОТАЦИЯ

В статье изложены соображения по вопросам эффективной организации деятельности структурных подразделений государственных органов и организаций по работе с обращениями, и касательно требований, предъявляемых к их сотрудникам, рассмотрены проблемы и даны предложения по их решению.

Ключевые слова: обращения, конституционное право на обращение, структурные подразделения государственных органов и организаций по работе с обращениями, диалог с народом, штатные единицы.

FAYZIYEV Olim

Tashkent State University of Law, independent researcher,
Doctor of Philosophy (PhD) in Law
E-mail: olimfayziyev86@gmail.com

ISSUES OF FURTHER IMPROVING THE ACTIVITIES OF STRUCTURAL DIVISIONS WHICH WORK WITH APPEALS OF STATE BODIES AND ORGANIZATIONS

ANNOTATION

In this article the views on matters of efficient organization of functioning of structural subdivisions of government bodies and agencies, responsible for processing of citizen appeals, and considerations on requirements that employees shall meet are expressed, problems and proposals on their solution are discussed.

Keywords: appeals, constitutional right on making appeals, structural subdivisions of government bodies and agencies, dialogue with people, staff units.

Мурожаатлар билан ишлаш, ушбу йўналишда давлат институтлари фаолиятининг самарадорлиги ва аҳоли розилиги ҳақида сўз кетганда, давлат органлари ва ташкилотларининг мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинмалари, уларнинг вазифалари, фаолияти йўналишлари, ҳуқуқий мақоми, ҳуқуқлари, мажбуриятлари, жавобгарлиги доираси, ходимлари, уларга қўйиладиган малака талаблари, ижтимоий ҳимояси хусусида алоҳида тўхталиш жоиз.

Айтиш лозимки, давлат органлари ва ташкилотларнинг мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинмалари фаолияти ҳам, фикримизча, алоҳида тадқиқот объекти ҳисобланади.

Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 7 майдаги 341-сонли қарори билан тасдиқланган Намунавий низомнинг 19-бандида давлат органида, ташкилотида мурожаатлар билан ишлаш бўйича алоҳида бўлинма бўлим, бўлинма ёки гуруҳ шаклида ташкил этилиши, бевосита давлат органи, ташкилоти раҳбарига бўйсунуши, 20-бандида вазифалари, 21-бандида эса ходимларига қўйиладиган қўшимча талаблар белгиланган [1].

Бирок, “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Қонунда бундай муҳим қоидалар назарда тутилмаганлиги ҳуқуқни қўллаш амалиётида қатор тушунмовчиликлар, жумладан, давлат органининг ташкилий тузилмаси юқорироқ юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан тасдиқланаётган ҳозирги миллий ҳуқуқий маконда Ҳукуматнинг сўз юритилган қароридаги талабларга қатъий амал қилишнинг аҳамияти камайганлиги сабабли жиддий муаммолар келиб чиқмоқда [2].

Шундай бўлса-да, бугун Ўзбекистон шароитида барча даражадаги давлат органлари ва ташкилотларида қай йўсинда иш ташкил этилган бўлмасин, жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлашга масъул бўлган (ушбу вазифа юклатилган) ходим топилади.

Айтиш жоизки, 2016 йилнинг 2-ярмидан мамлакатимизда мурожаатлар билан ишлаш бўйича давлат сиёсати, стратегияси мазмунан ўзгарди, кўлами кенгайди. Мурожаатлар оқими катталигидан ҳам билиш мумкинки, ҳар бир шахс ўзининг мурожаат қилишга оид конституциявий ҳуқуқини монеликсиз амалга ошириши учун зарур шарт-шароитлар, қулайликлар яратилди, жамият фаоллашди. Бирок давлат органлари ва ташкилотларида мурожаатлар билан ишлаш учун штат бирликлари ажратилишида аҳоли мурожаатлари билан ишлаш ҳажмининг кўпайганлиги, халқ билан мулоқот йўналишлари кенгайганлигининг ҳисобга олинганлиги аниқ намоён бўлмапти, яъни штат бирликлари мезонларсиз ажратилишида давом этмоқда.

Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишловчи ходимлар, аслида, аҳоли билан давлат органи ва ташкилоти ўртасида мустаҳкам кўприк бўлиши лозим, халқнинг давлат институтларидан рози бўлишида айнан уларнинг роли юқори ҳисобланади.

Мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинма ва ходимлар ишининг хусусияти, мазмуни ва услуги ҳам ўзига хос бўлиб, давлат органининг бошқа таркибий бўлинмалари ишининг мазмуни ва хусусиятларидан тубдан фарқ қилади, шу билан бирга, улар билан бевосита боғлиқ ҳам ҳисобланади. Яъни мантиқан қараганда давлат органи ва ташкилотининг аксарият таркибий тузилмалари ўзларининг вазифалари ва фаолият йўналишлари бўйича мурожаатлар билан ишлашга масъул ҳисобланади, мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинма (ходим) эса давлат органи ва ташкилотида мурожаатлар билан ишлашни ташкил этиш ва мувофиқлаштиришга масъул ҳисобланади.

Тадқиқотимиз доирасида танлов асосида айрим давлат органлари ва ташкилотлари марказий аппаратининг амалдаги ташкилий тузилмаси ўрганиб чиқилиб, таҳлил қилинди. Натижалар юқорида билдириб ўтилган фикрларни тасдиқлаб, давлат органлари ва ташкилотлари тизимида мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинмалар ишини ташкил қилиш, хусусан, штатлар ажратишга турлича ёндашувлар мавжудлигини кўрсатди.

Жумладан, айрим ташкилотларда бошқарма, айримларида бўлим ёки сектор шаклида ёхуд айримларида тузилма фаолиятини назорат қилиш биринчи раҳбарларга, айримларида уларнинг ўринбосарларидан бирига юклатилган, тузилмалар номлари ҳам ҳар хил, мурожаатлар билан ишлашдан ташқари, бошқа вазифаларни (масалан, девонхона ишини юритиш (асосан, ҳокимликларда), ижро интизомини таъминлашни ушбу таркибий бўлинмаларга юклаш, шунингдек, штат бирликлари ажратишда реал ҳолатлар, мисол учун, ташкилотга келиб тушаётган мурожаатлар динамикаси, мурожаатлар билан ишлаш аҳволи инobatга олинмаганлиги каби муҳим ҳолатлар кузатилди.

Хусусан, Инновацион ривожланиш вазирлигининг марказий аппарати тузилмасида мурожаатлар билан ишлаш бўйича таркибий бўлинма назарда тутилмаган (*вахоланки, биргина Президент Виртуал қабулхонаси томонидан вазирлик фаолиятига тааллуқли бўлган 2019 йилда 166 та, 2020 йилда 171 та, 2021 йилнинг 7 ойлигида 124 та мурожаат кўриб чиқиши учун юборилган* [3]) бўлса, Соғлиқни сақлаш вазирлиги марказий аппарати ташкилий тузилмасида 3 та штат бирлигидан иборат (*Президент Виртуал қабулхонаси томонидан вазирлик фаолиятига тааллуқли бўлган 2019 йилда 41 227 та, 2020 йилда 45 713 та, 2021 йилнинг 7 ойлигида 38 162 та мурожаат юборилган* [3]) мустақил алоҳида мурожаатлар билан ишлаш сектори назарда тутилган, бироқ вазир ўринбосарига бўйсундирилган ва ҳ.к. Кўрсатиб ўтилган ҳар икки ҳолатда ҳам қайси асослар ва мезонларга кўра шундай қарорга келинганлиги тушунарсиз.

Фикримизча, ҳар бир ўринбосарнинг ўзига бириктирилган тармоқ ва соҳалардаги фаолияти ажратилиб, шахсий масъулияти белгиланганлиги, ушбу йўналишлар бўйича шикоятлар келиб тушганда ҳолисликка путур етиши мумкинлиги, бир ўринбосар бошқа ўринбосарнинг мурожаатлар билан ишлаш ёки биринчи раҳбарнинг шахсий ва оммавий қабуллар ўтказишини мувофиқлаштира олмаслиги, умумий фаолият йўналишлари (бухгалтерия, кадр, юридик хизмат, ижро интизоми ва ҳ.к.) биринчи раҳбарнинг бевосита назоратига берилганлиги, энг муҳими, “**давлат органлари ва мансабдор шахслар жамият ва фуқаролар олдида масъул**” деган конституциявий тамойилдан келиб чиқиб, биз, мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинмалар фақат ташкилотнинг биринчи раҳбарига бўйсундирилишини маъқуллаймиз.

Амалиёт мурожаатлар билан ишлаш соҳаси биринчи раҳбарнинг шахсий назоратида бўлмаса ёки раҳбарнинг ўринбосарига юклатилган бўлса, давлат органлари ва ташкилотларда ушбу йўналишда самарадорлик пастлигини кўрсатмоқда.

Давлат органлари ва ташкилотларининг ҳудудий бўлинмаларида ҳам мурожаатлар билан ишлашни ташкил этиш, хусусан штат бирликлари ажратиш масаласига турлича ёндашилган. Мисол учун, энг кўп мурожаат келиб тушадиган давлат органларидан бири Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги марказий аппаратининг тузилмасида 1 та, Қорақалпоғистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги тузилмасида ҳам 1 та штат бирлиги назарда тутилган бўлса, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бандлик бош бошқармалари намунавий тузилмасида мурожаатлар билан ишлаш учун алоҳида **штат бирлиги назарда тутилмаган** [4]. Вахоланки, биргина 2021 йилнинг 1-ярим йиллигида фақатгина Президент

Виртуал қабулхонаси орқали вазирликка 75 071 та мурожаат кўриб чиқиш учун юборилган бўлиб [3], бу ҳар куни ўртача 410 та мурожаат келиб тушган деганидир.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги марказий аппаратининг тузилмасида эса, 2 та штат бирлигидан иборат бўлим, Қорақалпоғистон Республикаси Молия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари молия бош бошқармалари намунавий тузилмасида мурожаатлар билан ишлаш учун 1 тадан алоҳида штат birlikлари ажратилган [5]. 2021 йилнинг 1-ярим йиллигида фақатгина Президент Виртуал қабулхонаси орқали вазирликка 107 371 та мурожаат юборилган бўлиб [3], бу ҳар куни ўртача 586 та мурожаат келган деганидир. Ушбу мурожаатларни таҳлил қилиш натижалари ҳам уларнинг аксарияти ижтимоий нафақа, моддий ёрдам тайинлаш ва тўлаш билан боғлиқ бўлиб, улар вазирлик ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси томонидан кўриб чиқилганлигини кўрсатди. Энг қизиғи, мазкур жамғарма марказий аппаратида ҳам мурожаатларни кўриб чиқиш учун 4 та, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бошқармаларининг ҳар бирига намунавий тузилмасига асосан 2 тадан 4 тагача штат бирлиги ажратилган[6].

Бизнингча, Қорақалпоғистон Республикаси Молия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари молия бош бошқармаларининг мурожаатлар билан ишлаш учун ажратилган штат birlikларини ҳокимликларда аҳоли мурожаатлари билан ишлаш самарадорлигини ошириш мақсадида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига ўтказиш масаласи кўриб чиқилиши мақсадга мувофиқ. Бундай амалиётни барча давлат органларида мунтазам давом эттириш таклиф этилади.

Демак, юқоридагилардан кўриш мумкинки, деярли бир хил ҳажмда мурожаат келиб тушадиган 2 та вазирлик тизимига мурожаатлар билан ишлаш учун икки хил ёндашув асосида штат birlikлари ажратилган.

Шунингдек, вилоят ва туман (шаҳар) ҳокимликларида эса мурожаатлар билан ишлаш фаолиятини ўрганиш натижалари аксарият ҳокимликларда мурожаатлар билан ишлаш девонхона бўлими ходимига юклатилганини, ходимлар тажрибаси ва бошқа талабларга мутлақо эътибор қаратилмаганини кўрсатди. Хусусан, Фарғона вилояти ҳокимининг 2021 йил 28 апрелдаги қарори билан тасдиқланган вилоят ҳокимлиги бошқарув аппаратининг ташкилий тузилмасига кўра, ҳокимликда мурожаатлар билан ишлаш бир нафар ходимга юклатилган. Вилоятдаги 19 та туман (шаҳар) ҳокимликларида ҳам мурожаатлар билан ишлаш худди шундай бир нафардан ходимга (вилоят бўйича барча ҳокимликларда жами 20 нафар шахс) юклатилган. Ушбу ходимларнинг 3 нафари ўрта махсус маълумотли, 2 та туман (Фарғона ва Бағдод) ҳокимликларида мурожаатлар билан ишловчи ходимлар бўйича қонунчиликдаги камида уч йиллик иш стажи бўлиши кераклиги ҳақидаги талаб ҳам инобатга олинмаган. Республикада барча вилоят ҳокимликларида ҳам бу борадаги ёндашувни ягона деб бўлмайди.

Айтиш лозимки, зарурат мавжуд бўлса-да, амалда мамлакатимизда мурожаатлар билан ишловчи ходимни танлаш ва жой-жойига қўйишда унинг шахсий сифатлари, касбий маданияти ва одоб-ахлоқи даражасини аниқлаш мезонлари ҳуқуқий тартибга солинмаган.

Зиммасига фақат мурожаатлар билан ишлаш юклатилган ходимларнинг аниқ эмаслиги (чунки ушбу вазифа амалда асосий вазифаси бошқа бўлган ходим зиммасига юклатилган), уларнинг ҳам кўп ҳолларда, зарур билим ва малакага, халқ билан мулоқот қилиш бўйича етарли амалий иш тажрибасига эга эмаслиги, туман (шаҳар) ҳокимликларининг мурожаатлар билан ишлаш фаолияти биринчи раҳбарлар, вилоят ҳокимликлари ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан қатъий назорат қилинмаётгани аҳолида давлат институтларига ва ислохотларга ишончсизлик кайфиятининг юзага келишига сабаб бўлмоқда, республика аҳамиятига молик давлат органлари ва ташкилотларига келиб тушаётган мурожаатлар сони ортмоқда (жойларда мурожаатларга якуний, тушунарли ва компетент жавоб берилмаслиги ҳолатлари кўплаб кузатилмоқда), мурожаатлар юзаки кўриб чиқилмоқда, ўтқир муаммолар ҳал этилмасдан, такрорий мурожаатлар кўпаймоқда.

Шу боис, давлат органларининг мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинмалари фаолиятини янада жонлантириш, ходимларга босқичма-босқич қийинлашиб бориладиган аниқ,

реал малака талабларини белгилаш, уларнинг ижтимоий ҳимоясини янада кучайтириш, кадрлар таркибини қайта кўриб чиқиш орқали масалаларнинг қуйи ва ўрта бўғинлардаёқ ҳал этилишига эришиш лозим.

Ўтган беш йил ичида Ўзбекистон Республикаси Президенти номига қарийб 6 миллионга муурожаат келиб тушганлиги [3], тузилган ишчи гуруҳлар томонидан уйма-уй юриш, ижтимоий ва бошқа объектларни ўрганиш натижасида ҳам миллионлаб турли муаммолар аниқланганлиги жойларда ечимини кутаётган масалалар ҳали кўплигини, дастурлар, йўл хариталари асосида уларнинг тизимли ҳал этилишини таъминлаш учун кўпроқ ўрта ва қуйи бўғинга масъулият юклаш кераклигини кўрсатмоқда.

Келтирилган сабаблардан кўринадики, муурожаатлар билан ишлашда муаммоларнинг асл илдизи, бизнингча, кўпроқ қуйи ва ўрта бўғинлардаги давлат органлари фаолиятидаги камчиликлар, нуқсонлар билан боғлиқ, шу сабабли, аниқ таҳлиллар асосида тегишли соҳаларда чуқур маъмурий ислоҳотлар ўтказилиши мақсадга мувофиқ.

Амалий ижобий натижаларга эришиш учун давлат органида муурожаатлар билан ишлашни биринчи раҳбар шахсан ўз назоратига олиши ва бу борада самарали ҳамда тизимли фаолиятни йўлга қўйиши зарур, деб ҳисоблаймиз.

Таҳлиллар давлат органлари ва ташкилотларида муурожаатлар билан ишлаш учун ҳар доим ҳам тажрибали, масъулиятли, малакали, аҳоли билан ишлаш, мулоқот қилиш учун етарли билим ва кўникмага, ишчанлик обрўсига эга бўлган кадрлар жалб қилинмаётганини кўрсатмоқда.

Жумладан, муурожаатлар билан қуйи бўғинда, айниқса, муурожаатлар ҳажми нисбатан кўп бўлган туман (шаҳар) ҳокимликларида бошқарув ходими бўлмаган техник ходимлар ёки иш ҳажми кўплиги сабабли у ёхуд бу ташкилотлардан жалб этилган оператор ва мутахассислар иш олиб бормоқда, ушбу ҳолат ҳам сифат ва самарадорликка салбий таъсир қилмоқда. Ваҳоланки, ушбу масалага юқорида айтилган сифатларга жавоб берадиган “ўз ишининг устаси” бўлган кадрларнинг топиб қўйилиши муурожаатлар билан ишлашдаги мавжуд масалаларнинг аксарият қисми ҳал этилишини билдиради.

Муурожаатлар билан ишлашга масъул этиб тайинланишни ходимлар ўзларига берилган “жазо” сифатида қабул қилмасликлари, аксинча, халқ билан мулоқот қилиш, муурожаатлар билан ишлаш натижасида орттирилган билим, тажриба ходим учун келгусида улкан ютуқлар учун замин яратишини ҳис қилиши лозим.

Шундай экан, назаримизда, зиммасига муурожаатлар билан ишлаш вазифаси юклатилган лавозимларнинг жозибадорлигини ошириш, ходимлар ижтимоий ҳимоясини кучайтириш, энг муҳим самарадорлик кўрсаткичлари, малака талабларини белгилаш, уларни мунтазам стажировкадан ўтказиб, малакасини ошириш, ҳар уч йилда бир марта аттестация қилиш механизмларини амалда жорий қилиш ҳақида ўйлаш керак. Шу ўринда айтиш лозимки, аҳоли муурожаатлари билан ишловчи мутахассислар ва масъул шахсларнинг таҳлил қилиш кўникмаларини мунтазам ошириб бориш, бунда уларга замонавий ахборот-коммуникация технологиялари имкониятларидан кенг фойдалана олиш талабларини қатъий қўйиш ва бажарилишини назорат қилиш лозим.

Ушбу масалалар ҳақида ўйланмаса, кейинчалик (*жумладан, хусусий меҳнат бозорида ҳам иш ўринлари кўпайиши, давлат органлари фаолиятининг очиқ бўлиб боравериши натижасида*) соҳада ишлаш учун салоҳиятли ва талабларга мос кадр топиш қийин кечиши мумкин.

Қайд этиш лозимки, халқ билан мулоқот қилиш ва аҳоли муурожаатлари билан ишлаш – зиммасига бундай функциялар юклатилган ҳар бир давлат хизматчиси, ташкилот ходимлари учун мураккаб иш ҳисобланади.

Мамлакатимизнинг айнан ҳозирги ривожланиш босқичида, шахсий кузатувларимиздан келиб чиқиб айтадиган бўлсак, аҳоли муурожаатлари билан иш олиб бориш, айниқса, сўз эркинлиги ҳуқуқини таъминлаш, очиқлик сиёсати амалга оширилаётган даврда оғир ва ўта масъулиятли иш эканлиги сабабли, ушбу йўналишга кадр танлаб қўйиш мушкул бўлиб қолмоқда.

Муурожаатлар билан ишлаш бўйича тўпланган тажриба кўрсатмоқдаки, давлат органи ва

ташкilotига, мансабдор шахс қабулига, асосан, муаммоси мавжуд, ижтимоий ҳимояга мухтож, ўзини адолатсизликка учраган, деб ҳисобловчи фуқаролар келмоқда, шу боис уларнинг салбий кайфиятда бўлиши эҳтимоли даражаси юқори бўлади.

Шу сабабли фуқароларни биринчи бўлиб давлат органининг “остонасидаёқ” қабул қиладиган давлат хизматчилари уларнинг “дард”ини эшитиб, “малҳам” бўла оладиган юксак маънавий-ахлоқий фазилатларга эга бўлиш билан бирга, кўпгина, жумладан, психология, юриспруденция, тиббиёт, иқтисодиёт каби соҳаларда етарли билим ва тажрибага эга бўлиши керак бўлади.

Ушбу ҳолатлар таҳлили мамлакатимизда мурожаатлар билан ишлаш фаолиятини мутахассис талаб этиладиган даражага кўтариш, унга мос бўлган малака талабларини ишлаб чиқиш, мурожаатлар билан ишлаш бўйича махсус фанни жорий этиб, уни ижтимоий (социология, психология каби) ва юридик соҳада мутахассислар тайёрловчи олий таълим муассасалари ўқув дастурларига мажбурий фан сифатида киритиш лозим, деб ҳисоблаймиз.

Юқорида назарда тутилган ҳолатлар ва масалалардан келиб чиқиб, мурожаатлар билан ишлаш бўйича бўлинмалар фаолиятини жонлантириш мақсадида улар зиммасига қуйидаги қўшимча вазифаларни юклатиш лозим:

- давлат органи ва ташкilotининг тезкор йиғилишлари ҳамда Ҳайъат мажлислари кун тартибига киритиш учун тизимда мурожаатлар билан ишлаш ҳолати, мурожаатлар билан ишлаш фаолиятини такомиллаштириш, самарали ташкил этиш, ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этишга доир масалалар юзасидан таклифлар киритиш;

- тегишли қонунчилик ҳужжатлари нормалари бўйича норозилик баён этилган мурожаатларнинг чуқур ўрганилишини, зарур ҳолларда, улар асосида қонунчилик ҳужжатлари қоидалари қайта кўриб чиқилишини ташкил этиш;

- келиб тушаётган мурожаатларни таҳлил қилиш ва келгусида келиб чиқиши мумкин бўлган мурожаатлар кўлами ва муаммоларни прогноз қилиш (*масалан, биргина мактабгача таълим ташкilotларига фарзандини жойлаштириш бўйича келиб тушаётган мурожаатлар асосида қайси ҳудудда қанча бола тугилаяпти, қаерда боғча, қаердадир мактаб қуриш ёки қандай бюрократик тўсиқларни олиб ташлаш керак ва ҳ.к. Бу каби таҳлиллар келгусида келиб чиқиши мумкин бўлган муаммоларнинг, мурожаатларнинг олдини олади, ривожланишига кўмак беради*);

- давлат органи ва ташкilotининг матбуот хизмати билан биргаликда оммавий ахборот воситалари, интернет нашрлари, ижтимоий тармоқлар орқали қилинаётган мурожаатлар, чиқишлар, мақолалар ва бошқа материалларни ўрганиш ҳамда таклиф ва тавсиялар киритишда иштирок этиш.

Айтиш жоизки, юқоридаги таҳлиллар, сабаблар, асослар, шунингдек мурожаатлар сони ортиб бораётганлиги (*биргина Ўзбекистон Республикаси Президентининг Виртуал ва Халқ қабулхоналарига 2021 йилнинг 6 ойида жами 858 мингдан ортиқ мурожаат келиб тушган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 71 фоизга ошган* [3]) давлат органлари ва ташкilotларининг мурожаатлар билан ишловчи таркибий бўлинмаларини ташкил этишнинг минимал нормативлари ва мезонлари ишлаб чиқилишини, ҳар бир ходим учун белгиланган кунлик ва ойлик меҳнат нормасининг вақт меъёрлари аниқланишини тақозо этади. Бунда давлат органлари ва ташкilotларида минимал штат бирлиги бир нафар этиб белгиланиши зарур. Ушбу чоралар ҳам ишларнинг тенг ва реал тақсимланишига, ушбу йўналишда кадрлар қўнимсизлиги билан боғлиқ муаммоларнинг ҳал этилишига кўмаклашади.

Мурожаатлар сони кўп бўлишининг ўзи улар билан ишлаш сифатида салбий таъсир қилиши қонун бузилиши учун реал шарт-шароит яратиши мумкинлигини инобатга олсак, ходимларнинг қонунчилик ҳужжатлари талабларидан (*масалан, мурожаатнинг белгиланган муддатда кўриб чиқилишини таъминлашда*) четга чиқишига шароит яратади.

Таҳлиллар кўрсатмоқдаки, аксарият ҳолларда, зиммасига юклатилган вазифалар кўлами турлича бўлса-да, штат бирликларининг ажратилишида давлат органларида – вазирликда ҳам, қўмитада ҳам, бошқа органларда ҳам мурожаатлар билан ишлаш бўйича таркибий бўлинмани ташкил қилишда ўзига хосликлар, хусусан, мурожаатлар сони, ҳал қилиш энг кўп сўралаётган

масалалар эътиборга олинганлиги сезилмайди.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ҳуқуқий экспертизадан ўтказиш амалиётида ҳам ушбу масала юзасидан фикр билдирилмай, штатлар ажратиш борасида кўпроқ молия органлари фикрига таяниб қолинади.

Шунга кўра, халқ билан мулоқот қилиш, мурожаатлар билан ишлаш масаласига бундан кейин ҳам аҳамиятли масалалардан бири сифатида қаралар экан, барча давлат органлари тизими – юқори, ўрта ва қуйи бўғинларида мавжуд штат бирликлари доирасида бевосита биринчи раҳбарга бўйсунувчи мурожаатлар билан ишлаш бўйича мустақил ва алоҳида бўлинмалар ташкил этиш масаласи ҳал этилиши ҳамда бу қоида “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Қонунга киритилиб, қатъий амал қилинадиган принципиал масала сифатида белгиланиши лозим.

Таъкидлаш жоизки, ҳар бир шахснинг ваколатли давлат органларига қилган мурожаатларига малакали ва батафсил жавоб олиш ҳуқуқини рўёбга чиқариш кўп жиҳатдан давлат хизматчилари билимига, компетентлигига ва салоҳиятига бевосита боғлиқ, яъни, бунда давлат хизматини ўташ, давлат хизматчиларига юкланган вазифалар ва уларнинг амалга ошириш даражаси ҳал қилувчи аҳамият касб этади.

Юқоридагиларга асосан, республика бўйича барча давлат органлари ва ташкилотларининг мурожаатлар билан ишловчи, хусусан, уларни кўриб чиқиш учун қабул қилувчи, масъулларни белгиловчи ходимларининг эгаллаб турган лавозимига мослигини танқидий қайта ўрганиш, бундай лавозимларга муносиб номзодларни тайинлаш, уларнинг масъулияти ва шахсий жавобгарлигини янада ошириш бўйича тезкор, аниқ амалий чоралар кўришни кечиктирмаслик таклиф этилади.

Шунга кўра, “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги Қонунни қабул қилиш жараёнларини тезлаштириш, унда давлатнинг халқ иродасини ифода этишини, унинг манфаатларига хизмат қилишини, халқ билан доимий, самарали мулоқот олиб боришни бош ғоя сифатида белгилаш зарур. Мазкур Қонунда давлат хизматчиларининг халқ билан мулоқот қилиш ва аҳоли мурожаатлари билан ишлашдаги аниқ вазифаларини белгилаш, халқ манфаатларини ифода этиш, жумладан, аҳоли муаммолари, жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлаш самарадорлиги даражасига кўра давлат органлари ва мансабдор шахсларни, давлат хизматчилари фаолиятини баҳолаш механизмларини жорий этиш мақсадга мувофиқ.

Шу ўринда айтиб ўтиш лозимки, мурожаатлар билан ишловчи ходимларнинг давлат органлари ва ташкилотлар раҳбари олдида аҳоли муаммолари ва мурожаатлар билан ишлашда йўл қўйилаётган хато ва камчиликларни кўндаланг қўйишини, шу сабабли раҳбар ёки бошқа шахслар томонидан уларнинг тақиб қилинмаслиги, меҳнат ҳуқуқлари кафолатлари бузилмаслигини, фаолияти мустақиллигини, бошқа таркибий бўлинмалар томонидан мурожаатлар тўлиқ ва ҳолис кўриб чиқилишини сўзсиз таъминлаши учун муайян қонуний асослар яратилиши мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз.

Бу борада Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 19 январдаги ПҚ–2733-сонли “Юридик хизмат фаолиятини тубдан такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида”ги қарори [7] билан давлат органлари ва ташкилотларнинг юридик хизматлари ходимларини лавозимга тайинлаш ва лавозимдан озод этиш масалаларини мажбурий тартибда адлия органлари билан келишиш амалиёти жорий этилди ва бу ўзининг муайян самарасини берганлигини айтиб ўтиш зарур.

Ушбу тажрибадан келиб чиқиб, айнан ҳозирги мавжуд шароитда, барча масалалар кўшимча назоратсиз ҳам самарали ҳал этилгунга қадар давлат органлари ва ташкилотларининг мурожаатлар билан ишловчи ходимларини лавозимга тайинлаш, лавозимдан озод этиш масалаларини тегишли равишда Президент Администрацияси (республика аҳамиятига молик давлат органлари ва ташкилотлари бўйича), Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридаги Халқ қабулхоналари (вилоят ва туман (шаҳар) аҳамиятига молик давлат органлари ва ташкилотлари бўйича) билан келишиш механизмларини жорий этиш ўзининг самарали натижасини беради, деб ўйлаймиз.

Таъкидлаш жоизки, бу каби тартиб-гаомиллар амалда ўзининг самарасини бераётганлиги сабабли, 2021 йил 1 апрелдан бошлаб, барча республика даражасидаги давлат органлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг ижро интизомига масъул бўлинмалари раҳбарларини лавозимга тайинлаш ва лавозимдан озод этиш масалалари мажбурий тартибда Президент Администрациясининг Ижро интизомини таъминлаш шўъбаси билан келишилиши механизми ҳам жорий этилди [8], яъни амалиёт давом этмоқда. Шу билан бирга, мазкур механизм асосида иш ташкил қилишда юқоридаги таҳлиллардан келиб чиқиб, кўпгина давлат органлари ва ташкилотларида масъул бўлинмалар раҳбарлари зиммасига мурожаатлар билан ишлаш вазифаси ҳам юклатилганлигини инобатга олиш лозим бўлади.

Хулоса ўрнида айтиш лозимки, давлат органлари ва ташкилотларида мурожаатлар билан самарали иш ташкил этиш, аҳоли розилигига эришиш кўп жиҳатдан ходимларнинг тажрибаси ва малакасига бевосита боғлиқ ҳисобланади. Шу боис, ушбу таркибий тузилмалар ишини янада яхшилаш чоралари кўрилиши фойдадан ҳоли бўлмайди.

Иқтибослар/Сноски/References

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Давлат органларида, давлат муассасаларида ва давлат иштирокидаги ташкилотларда жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлаш тартиби тўғрисидаги Намунавий низомни тасдиқлаш ҳақида”ги қарори. ВМҚ 341-сон. 07.05.2018 // <https://lex.uz/docs/3730228>
2. Ўзбекистон Республикасининг “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида” Қонуни. ЎРҚ-445-сон. 11.09.2017 // <https://lex.uz/docs/3336169>
3. https://pm.gov.uz/uz/#/appeal_app_root
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Меҳнат органлари тузилмасини такомиллаштириш ва фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва меҳнатини муҳофаза қилиш тизимини кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” Қарори. ПҚ-3913-сон 20.08.2018// <https://lex.uz/docs/4213627>
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Молия органлари фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” Қарори. ПҚ-2847-сон 18.03.2017// <https://lex.uz/docs/3145558>
6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Фуқароларга давлат пенсияларини тайинлаш жараёнини соддалаштириш ҳамда пенсия ва нафақаларни етказиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” Қарори. ПҚ-5102-сон 04.05.2021// <https://lex.uz/docs/5408686>
7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Юридик хизмат фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” Қарори// <https://lex.uz/docs/3098964>
8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Қонунчилик ҳужжатлари ижросини самарали ташкил этишда давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарларининг шахсий жавобгарлигини кучайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” Фармони. ПФ-6166-сон 10.02.2021// <https://lex.uz/docs/5279413>